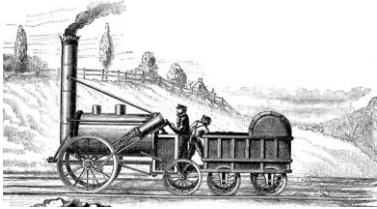

Przypomnienie

Zdanie to uporządkowana grupa wyrazów, która zawiera zrozumiałą informację. Zawsze zaczynamy je pisać wielką literą, na końcu stawiamy kropkę (wykrzyknik lub znak zapytania).

Zadanie 1. Z rozsypanych wyrazów ułóż zdania.

pierwsza w 1814 powstała roku lokomotywa

---

podwodna pod lądami przepłynęła Arktyki

---

kosmiczny najdroższym jest prom na świecie pojazdem

Zadanie 2. Poniższe wypowiedzi zostały niewłaściwie zapisane. Zapisz je poprawnie.

nietoperzelatającoą

---

sajedynymilaajęcymissakami

śpiącynietoperzzwisagłowądół

Przypomnienie

Ze względu na cel wyróżniamy trzy rodzaje zdań.

☺ **Zdanie oznajmujące** – używamy go, gdy chcemy powiadomić kogoś o czymś.
Zdanie to kończy się kropką. **Idę do kina. Mama ugotowała pyszną zupę.**

☺ **Zdanie pytające** – używamy go, gdy pytamy o kogoś lub o coś. Zdanie to kończy się znakiem zapytania. **Idziesz do kina? O której wychodzisz?**

☺ **Zdanie rozkazujące** – używamy go do wyrażania prośby, polecenia lub rozkazu. Zdania te kończą się kropką lub wykrzyknikiem. **Musisz wcześniej kupić bilety. Bądź przed kinem o szóstej!**

Zadanie 3. Ułóż zdania rozkazujące, oznajmujące i pytające z czasownikami *przyjść*, *śmiać się*.

Wiemy już czym są zdania, jak je rozpoznajemy i poprawnie zapisujemy. Teraz przejdziemy do nowych treści. W szkole poprosiłabym, byście uważali, bo to bardzo trudne – a wy powiedzielibyście, że przesadzam. I miałibyście rację – zaraz się przekonacie ☺.

Zadanie 4. W zdaniach wyróżniono wyrazy nazywające czynności. Wybierzcie z ramki odpowiednie pytania i wpiszcie je w wyznaczone treści.

co robi?	co zrobili?	co zrobiła?	co będzie robił?
----------	-------------	-------------	------------------

Czy lisek długo **będzie szukał** swoich przyjaciół?

_____

Zające **ukryły się** pod liśćmi.

_____

Borsuk **chowa** jedzenie.

_____

Wiewiórka **przycupnęła** za pieńkiem.

_____

To ważne!

Orzeczenie to główna część zdania. Orzeczenie nazywa czynność lub stan. Odpowiada na pytania co robi? co się z kimś (z czymś) dzieje? Orzeczeniem najczęściej jest **czasownik (wskazujący na wykonawcę czynności)**.

Andrzej **gra** w piłkę nożną.

co robi?

Dziewczęta **wybrały się** na basen.

co zrobiły?

Orzeczenia w zdaniu zawsze podkreślamy dwiema liniami. Ja tego nie zrobiłam, proszę uzupełnij podkreśleniem swoją definicję.

W szkole zawsze rysowaliśmy nowe i ważne informacje. Poniżej macie taką przykładową notatkę – jeśli chcecie pokolorujcie ją i wklejcie albo przerysujcie do zeszytu.

Zadanie 5. Podkreśl dwiema liniami orzeczenia. Obok każdego zdania zapisz pytanie, na jakie odpowiada orzeczenie.

Trzy grube chomiki zjadły szal Moniki. _____

Mama wysłała Ulę do sklepu po cebulę. _____

Po jeziora gładkiej toni biały łabędź kaczkę goni. _____

Nauczyciel pyta Stacha o największe dzieła Bacha. _____

Będą skakali z radości na widok tak miłych gości. _____

Myślę, że z orzeczeniami nie macie już problemu. Przechodzimy do kolejnej dzisiejszej nowości.

To ważne!

Podmiot to główna część zdania. Podmiot nazywa wykonawcę czynności (kogoś lub coś).

Odpowiada na pytanie **kto? co?** Podmiotem w zdaniu najczęściej jest **rzeczownik**.

Mój **brat** wyjeżdża na obóz.

kto?

Pociąg odjeżdża za godzinę.

co?

Podmiot w zdaniu zawsze podkreślamy jedną linią Ja tego nie zrobiłam, proszę uzupełnij podkreśleniem swoją definicję.

Zadanie 6. Każde zdanie uzupełnij podmiotem wybranym spośród wyrazów podanych w nawiasie. pamiętaj o wielkiej literze.

(smacznie, kot, fotel) _____ śpi.

(autobus, nagle, na przystanku) _____ zatrzymał się.

(spokojnie, w schronisku, turyści) _____ odpoczywają.

Zadanie 7. Z podanych zdań wypisz podmioty i orzeczenia. W nawiasach zapisz odpowiednie pytania.

Wzór: Mały kotek głośno miauczy. (co?) **kotek** (co robi?) **miauczy**

W Krakowie znajduje się słynny kościół. _____

Z wieży tego kościoła co godzinę rozbrzmiewa hejnał. _____

Dawniej trębacz ostrzegał mieszkańców przed wrogiem. _____

Wiecie jak nazywa się ten kościół? Jeśli tak napiszcie _____

Zadanie 8. Do podmiotów dopisz odpowiednie formy orzeczeń.

Królowa _____ . (śpiewała, śpiewały, śpiewał)

Królewicz _____ . (słuchali, słuchał, słuchała)

Służba _____ . (oniemieli, oniemiała, oniemiał)

Damy _____ . (zemdleli, zemdlała, zemdlały)

To ważne!

Forma orzeczenia zależy od formy podmiotu. Oznacza to, że podmiot decyduje jak wygląda orzeczenie. Król tańczył. Królowa tańczyła. Królowny tańczyły.

Jeszcze raz proszę, uzupełnij swoją definicję podkreśleniem: orzeczenie dwiema liniami, podmiot jedną.

Zadanie 9. W podanych zdaniach podkreślono podmioty. Wybierz odpowiednie orzeczenia i uzupełnij nimi zdania.

docierały, zamieszkiwali, objęło, podbili, wyruszali, dopłynęła

Wikingowie _____ tereny Skandynawii. Ci dzielni wojownicy często _____ na dalekie morskie wyprawy. Ich smukłe łódzie _____ do różnych zakątków Europy. Podczas jednej z wypraw skandynawscy wojownicy _____ zachodnią Francję. Później ich panowanie _____ też Anglię. Wikingowie _____ również na mroźnej wyspie, Islandii. To właśnie drużyna z Islandii pierwsza _____ do brzegów Ameryki – ponad 400 lat przed Kolumbem!

To ważne!

Każde zdanie musi zawierać przynajmniej jedno orzeczenie.

Zdanie, w którym występuje **jedno** orzeczenie, nazywamy **zdaniem pojedynczym**.

Marzena już **rozwiązała** tę krzyżówkę.

Zdanie, w którym jest **więcej niż jedno** orzeczenie, nazywamy **zdaniem złożonym**.

Wojtek **leży** i **śłucha** muzyki.

Teraz popraw swoją definicję – podkreśl orzeczenia dwiema liniami. ☺

Zadanie 10. Przeczytaj tekst. Odpowiedz jednym zdaniem pojedynczym na każde pytanie. W zapisanych przez ciebie zdaniach podkreśl jedną linią podmioty, a dwiema orzeczenia.

Każda, nawet najmniejsza zmiana w przyrodzie ma wpływ na życie zwierząt i roślin. Najlepiej przedstawić to na przykładzie. Choć to na pozór nieprawdopodobne, istnieje ścisły związek między wiejskimi kotami a rosnącą na polach koniczyną. Wiejskie koty polują na myszy, myszy natomiast żywią się larwami trzmieli. Trzmiel zapylają kwiaty koniczyny. Co się stanie, gdy na wsi nie będzie kotów? Liczba myszy szybko wzrośnie. Wyginą trzmiel, ponieważ zostaną zjedzone przez myszy. Nie będzie więc owadów, które zapylają kwiaty koniczyny. Roślina ta przestanie rosnąć na polach. Przykład ten pokazuje, że zachwianie równowagi w przyrodzie wywołuje trudne do przewidzenia skutki.

Na co polują wiejskie koty?

Czym żywią się polne myszy?

Które owady zapylają kwiaty koniczyny?

Co stanie się z koniczyną, jeśli na wsi nie będzie kotów?

Co wywołuje trudne do przewidzenia skutki?

Praca domowa. Przyjrzyj się poniższemu obrazkowi. Widać na nim małych ludzików, którzy wykonują różne czynności. Nadaj im imiona i napisz co robią. Ułóż 8 zdań. W swoich zdaniach podkreśl podmioty jedną linią, a orzeczenia dwiema. Postaraj się, by zdania były rozbudowane – dla ułatwienia podaję swoją propozycję.

Dziś rano Michał głośno śpiewał piosenki.

No tak – trzeba jeszcze podkreślić – proszę zróbcie to za mnie ☺

Zdradzę wam mój mały sekret – gdy byłam małą dziewczynką i nie mogłam zapamiętać, która z tych dwóch głównych części zdania jest ważniejsza znalazłam wierszyk **NIE MA DRZEWA BEZ KORZENIA A ZDANIA BEZ ORZECZENIA**. Oznacza on, że to orzeczenie jest ważniejsze- jeśli go nie będzie, nie będzie zdania. Bez podmiotu możemy mieć zdanie- ale o tym innym razem.

Jeśli chcecie utrwalić wiadomości możecie obejrzeć film <https://youtu.be/OlkAcjmJ7i8> , a potem się pobawić

<https://wordwall.net/pl/resource/1780010/podmiot-i-orzeczenie>

<https://wordwall.net/pl/resource/1604967/gdzie-jest-podmiot>